

Motion till Nacka kommunfullmäktige 17 september 2018

Roger Bydler, Pascal Fall, Ninni Lindberg, Louise Ollivier, Lissskulla Zayane, Sidney Holm, Åsa Marnell.

Miljöpartiet de gröna

Nacka kommuns klimatmål ska utgå från konsumtionsperspektivet.

Våren och sommaren 2018 har gett oss en allvarlig påminnelse hur konsekvenserna av klimatförändringen kan bli. Samtidigt ser vi att minskningen av utsläppen går alldeles för långsamt. Enligt Naturvårdsverket behöver utsläppen minska med i storleksordningen 8 % per år mot dagens cirka 2 %. Professor Johan Rockström menar att vi behöver halvera våra utsläpp varje decennium ner till nettonoll.

Vi har nu en klimatlag fastlagd av Riksdagen och som är baserad på Miljöberedningens förslag om ett klimatpolitiskt ramverk. Målen i det klimatpolitiska ramverket säger att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium ska vara minst 85 % lägre 2045 än utsläppen 1990. Ett av delmålen är att utsläppen från transporterna inom Sverige – flyget undantaget – ska minska med minst 70 % till 2030. För att nå målet om nettonollutsläpp 2045, behöver enligt Naturvårdsverket minskningstakten vara uppåt 8 % per år i genomsnitt. Utsläppsminskningstakten har i genomsnitt varit strax över en procent per år sedan 1990 och strax över 2 % sedan 2005. Det klimatpolitiska ramverket omfattar alltså utsläppen inom Sveriges gränser, de s.k. territoriella utsläppen.

Sverige är en av undertecknarna till Parisöverenskommelsen. Där är målet att vi ska sträva efter att temperaturökningen hamnar klart under 2 graders global temperaturhöjning relativt förindustriell tid. Avtalet trädde i kraft i november 2016 och börjar gälla senast 2020. För att vi i Sverige ska ge vårt bidrag till en utveckling enligt Parisavtalet räcker det förstås inte att vi minskar utsläppen inom Sveriges gränser. Vi måste minska de utsläpp som vi totalt genererar oavsett om de sker i Sverige eller andra länder. Innebär att det är det s.k. konsumtionsperspektivet som vi ska utgå ifrån. Totalt orsakar vår konsumtion utsläpp som uppgår till cirka 105 Mton CO₂e per år¹, medan utsläppen inom Sverige – alltså de territoriella utsläppen – uppgår till strax under 53 Mton CO₂e per år². De utsläpp vi totalt orsakar ligger alltså på strax under 11 ton CO₂e per person och år³. För att vi ska ge vårt bidrag till en utveckling enligt Parisavtalet behöver vi enligt Naturvårdsverket ner till mellan 1 och 2 ton CO₂e per person och år.

I Nackas Miljöprogram anges att målet "Begränsad klimatpåverkan" syftar till att "Nacka ska bidra till att minska den globala klimatpåverkan genom att sänka sina direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser". Fyra indikatorer är direkt kopplade till utsläpp av växthusgaser:

- "Utsläpp av växthusgaser per person (ton/person)" - här ingår utsläpp inom Nackas geografiska område från uppvärmning, elanvändning och transporter samt behandling av avloppsvatten. Det är alltså inget mått på de totala utsläpp som invånarna orsakar.
- "Utsläpp av växthusgaser per person från vägtrafik (ton/person)" – endast inom Nackas geografiska område.

¹ <http://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Statistik-A-O/Vaxthusgaser-konsumtionsbaserade-utslapp-Sverige-och-andra-lander/>

² <http://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Statistik-A-O/Vaxthusgaser-nationella-utslapp-och-upptag/>

³ <http://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Statistik-A-O/Klimat-vaxthusgasutslapp-fran-svensk-konsumtion-per-person/>

- "Utsläpp av växthusgaser per person från energianvändning i bebyggelse (ton/person)"
- "Klimatpåverkan från konsumtion (mäts som trend)"

Det alltså endast indikatorn "Klimatpåverkan från konsumtion" som tar upp den del i målet som säger att vi i Nacka ska bidra till att "indirekta utsläpp av växthusgaser" ska minska. Denna indikator har vi inget mätetal för utan den baseras på en enkät till medborgarna i kommunen.

För de tre första indikatorerna var uppgifterna om utsläpp 2.1, 0.8 respektive 0.9 ton per invånare enligt senaste uppgifterna (2015)⁴. Om vi jämför med de utsläpp transporter inom Sverige orsakar – alltså samma definition som vi använder i Nacka – är de 1.78 ton per invånare (2015), alltså mer än dubbelt mot vad vi nu utgår ifrån i vårt Miljöprogram. I Stockholms län kör vi längst i hela landet per år, 1283 mil per år mot snitt för landet 1222 mil per (personbilar 2015)⁵. Med all sannolikhet fångar vi alltså bara upp en del av de utsläpp som våra transporter på väg genererar med de mått vi använder idag.

Om vi utgår från de utsläpp som vi totalt orsakar genom våra transporter så uppgick de enligt Naturvårdsverket till drygt 2 ton per invånare 2015⁶.

Vi ser alltså att de mätetal vi använder i våra indikatorer har en tydlig tendens att ange en bättre bild än vad vi i verkligheten har att ta oss an. Ska vi kunna genomföra den omställning vi står inför är det viktigt att vi får information som ger oss en uppfattning om hur allvarligt läget är – för det är det! Vi i Miljöpartiet anser därför att vi måste utgå från de utsläpp vi totalt orsakar, alltså konsumtionsperspektivet. Eftersom kommuner som Göteborg nu arbetar med denna inriktning finns inte längre skäl att vänta på att metoder ska tas fram för att följa upp de konsumtionsbaserade utsläppen på kommunal nivå. Nacka bör även här ligga i fronten för den omställning till ett hållbart samhälle som vi alla vill genomföra!

Mot bakgrund av detta föreslår Miljöpartiet att:

- kommunens klimatomål baseras på konsumtionsperspektivet, dvs de utsläpp som orsakas av verksamheter, företag och medborgare i kommunen, oavsett var utsläppen sker
- metoder och mått tas fram för att ange och följa upp de konsumtionsbaserade utsläppen
- mål sätts och en utsläppskurva anges för att vi i Nacka ska ge vårt bidrag till att målen uppnås i det klimatpolitiska ramverket och enligt Parisöverenskommelsen.

Roger Bydler, Pascal Fall, Ninni Lindberg, Louise Ollivier, Lisskulla Zayane, Sidney Holm, Åsa Marnell.

⁴ <http://miljobarometern.nacka.se/begransad-klimatpaverkan/>

⁵ <https://www.trafa.se/vagtrafik/korstrackor/>

⁶ <http://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Statistik-A-O/Vaxthusgaser-konsumtionsbaserade-utslapp-per-omrade/>